

Uit de media

Oswin Schneeweisz werpt een persoonlijke blik op actuele onderwerpen uit de wereld van radio, krant, televisie en internet.

Foto Erik van Til

NIEUWS

Ooit was objectiviteit de heilige graal van iedere journalist. We deden aan waarheidsvinding en daar waren we trots op. De afgelopen decennia kwam het begrip echter steeds meer onder vuur te liggen. Het is zelfs al jaren bon ton om te roepen dat objectieve journalistiek niet bestaat. En als je iets maar lang genoeg roept, wordt het vanzelf waar. Inmiddels lijkt het dan ook als een oude schoen bij het vuilnis geworpen. Ik vind het een bedenkelijke trend, want steeds weer blijkt hoe gemakkelijk journalisten zich voor het karretje van activisten laten spannen. Sterker nog: de journalist wordt zo zelf tot activist en de journalistiek verliest zo haar geloofwaardigheid. Het is schering en inslag en het gebeurt op elk onderwerp.

In de laatste aflevering van Jinek riep Teun van der Keuken (van het onderzoeksprogramma De Monitor) bijvoorbeeld een paar zorgmedewerkers uit tot heldinnen. Logisch, want Van der Keuken zat daar om zijn programma over de 'catastrofale' gevolgen van de bezuinigingen in de thuiszorg te promoten. Geen kritische vraag kwam er over de lippen van het vrouwelijk boegbeeld van de publieke omroep Eva Jinek, terwijl er toch enkele voor het oprapen lagen: dat geen bejaarde vereenzaamt door een uurtje minder thuiszorg bijvoorbeeld of waarom dames die betaald worden om te poetsen zich ook allerlei (betaalde) sociale activiteiten menen te moeten aanmeten? Nee, Jinek deed vrolijk mee aan de

heldinnen-verering van Van der Keuken.

Wat hebben die zorgdames van Jinek en de zwanenjagers uit Een Vandaag met elkaar gemeen? Het zijn archetypes. Het is de held versus de schurk, goed tegenover kwaad. Het zijn de ingrediënten van elk sprookje. Met de waarheid heeft het weinig te maken. Met beeldvorming des te meer. Het gestuntel van twee zwanenjagers werd opgeblazen tot structurele proporties, hoor en wederhoor ontbrak en het onderliggende probleem van een groeiende zwanenpopulatie, bijbehorende schade, het verbod op zwanendriften en de gevolgen daarvan in het Groene Hart werden voor het gemak onder het tafelkleed geschoven. Is het nou zo moeilijk om even aan je kijkers uit te leggen dat de werkelijkheid vaak vele gezichten heeft? Nee, bij Een Vandaag schoot men met het zwanenitem weer ongegeneerd in de Pavlovreflex van de moderne journalistiek.

Jagers hebben een pakket aan regels waaraan ze zich dienen te houden, maar waar regels zijn, zijn uitzonderingen. Het gros van de jagers neemt de weidelijkheidsregels echter zeer serieus. Ze zitten als het ware in het DNA van de moderne jager. Daar kunnen journalisten een voorbeeld aan nemen. Voor de media bestaat wel zoiets als een code (de code van Bordeaux, de Leidraad voor de Journalistiek), maar dat zijn papieren tijgers. Ze hebben nauwelijks invloed op het dagelijkse handelen van journalisten. Dat oude streven naar objectieve journalistiek was zo slecht nog niet. Het was tenminste iets.